

Bożena Sosak-Świdarska

"Podstawy ekotoksykologii", C. H. Walker, S. P. Hopkin, R. M. Silby, D.B. Peakall, Warszawa 2002 : [recenzja]

Studia Ecologiae et Bioethicae 1, 723-724

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wyższe wiąże się z trzecią i ostatnią częścią tryptyku (*Edukacyjne problemy czasu globalizacji w dialogu i perspektywie*).

Problemem budzącym duże zainteresowanie w dobie współczesnej jest wychowanie. Twierdzenie postrzegające wychowanie jako rozwój, konieczność społeczeństwa wychowującego a w tym kontekście praktyczne wskazanie na środowisko wychowawcze szkoły jako jedną z aktywniejszych części społeczeństwa wychowującego jest kanwą tej książki. Autorzy dostrzegli również niedoskonałości opiekuńczej funkcji szkoły i rodziny co ma przełożenie na patologię wśród młodzieży i wymaga „konkretnych działań edukacyjnych mieszczących się w nurcie profilaktyki społecznej w celu nauczania młodych ludzi panowania nad własnym życiem”. Autorzy w zarysie przedstawili koncepcję powyższego.

W tym miejscu należy się odnieść do problemu – globalizacja a szkoła polska. Stwierdzenie, że szkoła XXI wieku to „ucząca się szkoła” jest prawdą. A strategię uczenia się przez całe życie, równość szans życiowych dzieci i młodzieży, wskazanie na kompetencje a nie na wyniki ucznia tylko powyższe czynią wiarygodnym. Natomiast otwartym pozostaje pytanie o Polską Szkołę po maju 2004 roku.

Edward Grott

C.H. Walker, S.P. Hopkin, R.M. Silby, D.B. Peakall: *Podstawy ekotoksykologii*, WN PWN, Warszawa 2002

W ostatnich latach ekotoksykologia rozwinęła się w odrębny przedmiot o charakterze interdyscyplinarnym, a początki tej książki sięgają 1991 r. Zaczęło się od kursu magisterium na Uniwersytecie w Reading w Anglii. Czterej Autorzy tego kompedium: C.H. Walker, S.P. Hopkin, R.M. Sibly i D.B. Peakall - spotkali się właśnie w Reading. I tu na miejscowym uniwersytecie wykorzystując swoją wiedzę i doświadczenia z różnych dziedzin: chemii, zoologii, agrochemii, matematyki i biologii - rozpoczęli badania i wykłady związane z ekologią, aż w końcu ich zainteresowanie skupiło się na ekotoksykologii. I tak owocem tych zainteresowań stał się podręcznik uniwersytecki „Podstawy ekotoksykologii”.

Książka składa się z trzech części i jest nieocenionym kompedium wiedzy z zakresu ekotoksykologii, stanowi oryginalne podejście do zagadnienia i uzupełnia rodzimy stan wiedzy na ten temat. Część pierwsza opisuje zanieczyszczenia i ich wnikanie do środowiska, druga - poświęcona jest skutkom oddziaływania zanieczyszczeń na organizmy żywe, a trzecia - skutkom działania zanieczyszczeń na populacje i zespoły.

W książce zwraca się uwagę, na przykład na to, jaki wpływ wywarły na środowisko - kwaśne deszcze, skażenie metalami ciężkimi czy stosowanie pestycydów - powodując dramatyczne konsekwencje dla zasiedlających je populacji. Rezultat tych zanieczyszczeń to zaburzenia życiowych parametrów. Nacisk położony na parametry życiowe - jako kluczowe zmienne wiążące skutki fizjologiczne z populacjami - stanowi szczególny rys tej książki. Autorzy przy tym wykorzystują dane z różnych zakątków Ziemi, na przykład przytaczają wyniki badań na temat zaburzeń rozrodu ptaków rybożernych Wielkich Jezior Ameryki Północnej. Problemy dzikiej przyrody rozważają na tle ewolucyjnych odpowiedzi na skażenie środowiska.

Kontynuacją tych rozważań jest tempo wzrostu i częstość występowania genów odporności. Ujęcie tematu przyjęte w tej książce pozwala połączyć ze sobą różne poziomy organizacji, od cząsteczek przez fizjologię i populację aż do ekosystemów. Jest to podstawa leżąca u podłoża strategii biomarkerów. Opisanie zastosowania biomarkerów w biomonitoringu świadczy o nowoczesnym podejściu Autorów do rozwiązywania praktycznych problemów w rezultacie badań teoretycznych.

Książka jest adresowana do szerokiego grona odbiorców: zarówno studentów jak i nauczycieli akademickich, a także tych Czytelników, którzy na co dzień nie zajmują się ekotoksykologią. Zawiera wskazówki, na przykład jak gospodarować środowiskiem; i po jaką lekturę sięgnąć by uzupełnić wiadomości z danej dziedziny. Stanowi swoiste kompedium wiedzy z modnego dziś kierunku literatury popularnonaukowej i nauki, jakim jest niewątpliwie - Ekotoksykologia.

Bożena Sosak-Świdarska

Zdzisław Markiewicz, Zbigniew A. Kwiatkowski: ***Bakterie – antybiotyki – lekooporność***, WN PWN, Warszawa 2001.

Książka: "BAKTERIE ANTYBIOTYKI LEKOOPORNOŚĆ" - to w sumie podręcznik o charakterze encyklopedycznym, który może posłużyć jako kompedium wiedzy dla studentów medycyny, lekarzy, farmaceutów i dla każdego kto chce wzbogacić swoją wiedzę, na przykład na temat antybiotyków. Czytelnik znajdzie w niej odpowiedzi na pytania dotyczące konkretnych antybiotyków i sposobów ich działania oraz bakteryjnej oporności na te leki.

Książka ta - to również znakomita pozycja na rynku wydawniczym wypełniająca w sposób jednoznaczny lukę w piśmiennictwie popularnonaukowym na powyższy temat. Zawiera informacje o dawnych lekach. Opisuje początek ery antybiotyków.